

در اعتراضات اخیر آمریکا و انگلیس به کدام مجسمه‌ها حمله شد

تاریخ مجسمه نسل‌کشی

شاید زمانی که آن مجسمه‌ساز در حال طراحی آن مجسمه مهم بود، هرگز فکر نمی‌کرد روزی این مجسمه سرش کنده شود یا از بالا به پایین سقوط کند. طی یک ماه گذشته در سراسر جهان، جنبش اعتراضی برای مرگ جورج فلویید سیاه‌پوست تشکیل شده است. کسی که مطمئناً مرگ دردناکی داشت و هر کسی با شنیدن نوع مرگش ناراحت و مکدر می‌شد. اما همه چیز با مرگ جورج فلویید به پایان نرسید. این تازه شروع یک اتفاق در سراسر جهان بود و باعث بیداری همه شد. جنبش‌های اعتراضی از آمریکا شروع شد و به همه دنیا سرایت کرد. اول با نوشتن اعتراض روی کف خیابان و در و دیوار شروع کردند و بعد هم رسیدند به مجسمه‌های کسانی که یک‌رگه‌هایی از نژادپرستی داشتند یا علیه سیاهان و رنگین‌پوستان در سراسر دنیا کارهایی انجام دادند. مجسمه‌ها را شکستند یا رنگ‌آمیزی کردند یا مسئولان شهری را مجبور کردند که آن مجسمه‌ها را از سطح شهر جمع‌آوری کنند. البته به همین کار هم اکتفا نکردند. حتی اگر خیابانی هم به نام این افراد بود، در امان نماند و اسم‌شان از خیابان پاک شد. در گزارش امروز، به سراغ افرادی رفتیم که مجسمه‌شان در این اتفاقات برچیده شد. خیلی‌هاشان برده‌فروش بودند یا به قول معروف تاجر برده یا اینکه پزشکی که آزمایش‌هایش را روی سیاه‌پوستان انجام می‌داد و از گفتن این مساله ابایی نداشت که چندین هزار نفر را با همین آزمایش‌ها از بین برده است. اما شاید مرگ جورج فلویید پایان همه این آدم‌هایی بود که مجسمه‌های سنگی‌شان سال‌ها در معرض دید عموم قرار داشت. مجسمه‌هایی که روزی مایه افتخار بودند اما حالا دیگر نیستند.

ماطفه جعفری
روزنامه‌نگار

وینستون چرچیل

سر وینستون لئونارد اسپنسر چرچیل متولد ۳۰ نوامبر ۱۸۷۴ سیاستمدار، افسر ارتش و نویسنده بریتانیایی بود. وی طی سال‌های ۱۹۴۰ تا ۱۹۴۵، یعنی در طول جنگ جهانی دوم و بار دیگر بین سال‌های ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۵ نخست‌وزیر بریتانیا بود. جز دو سال ۱۹۲۲ تا ۱۹۲۴، ۱۹۲۴ تا ۱۹۲۶ و ۱۹۰۰ تا ۱۹۰۴ نماینده پارلمان بود. به‌عنوان یک معتقد به لیبرالیسم اقتصادی و امپریالیست بیشتر عمرش را در حزب محافظه‌کار عضو بود که از سال ۱۹۴۰ تا ۱۹۵۵ رهبری‌اش را نیز برعهده داشت. او از سال ۱۹۰۴ تا ۱۹۲۴ عضو حزب لیبرال بود. در جریان اعتراضات نژادپرستی در دنیا، معترضان خواهان برابری تمام نژادها بودند. به همین دلیل هم مجسمه وینستون چرچیل در مرکز لندن از آسیب معترضان در امان نمانده است. معترضان، سیاست‌های چرچیل در زمان قحطی هند در سال ۱۹۴۳ را عامل مرگ میلیون‌ها هندی در ایالت بنگال می‌دانند و از این رو مجسمه‌اش را مخدوش کرده‌اند. صندق‌خان، شهردار پاکستانی الاصل لندن هم گفته نام خیابان‌ها و نقاط دیدنی شهر را بررسی کرده و بسیاری از نام‌ها را بازنام‌گذاری کرده است. دورانی که کشور انگلستان بخش بزرگی از ثروت خود را مدیون نقش برده‌هاست.

گریستف کلمب

یک سوداگر و دریانورد اهل جنوب ایتالیا که بر حسب اتفاق قاره آمریکا را کشف کرد. او که از طرف پادشاهی کاستیل (بخشی از اسپانیا)، مأموریت داشت تا راهی از سمت غرب به سوی هندوستان بیابد، در سال ۱۴۹۲ با سه کشتی از عرض اقیانوس اطلس گذشت، اما به‌جای آسیا به آمریکا رسید. کلمب هرگز ندانست که قاره‌ای ناشناخته را کشف کرده است. او از چهره‌های بحث‌برانگیز تاریخ است. سرخ‌پوستان آمریکا او را مسئول مستقیم یا غیرمستقیم کشتار ده‌ها میلیون نفر از مردم بومی و عامل استثمار آمریکا از سوی اروپا می‌دانند. او متهم است به نسل‌کشی بومیان آمریکا. در تقویم آمریکا روزی به نام گریستف کلمب نامگذاری شده و از او مجسمه‌های متعددی با اندازه‌های مختلف در ایالت‌های مختلف آمریکا نصب شده است. اما فعالان هوادار حقوق بومیان آمریکا همواره به بزرگداشت کلمب اعتراض کرده‌اند، چرا که معتقدند سفر اکتشافی او به آمریکا، به استثمار و نسل‌کشی اجساد آنها منجر شد. در جریان اعتراضات اخیر، بسیاری از مجسمه‌های کلمب در ایالت‌های مختلف به دست معترضان سرنگون یا مخدوش شده‌اند. یکی از مجسمه‌های کلمب در ایالت ویرجینیا به آتش کشیده شد، سر مجسمه دیگری از کلمب در میامی قطع شد، مجسمه ۳ متری کاشف آمریکا در مینه‌سوتا به زیر کشیده شد و روی پایه یکی دیگر از مجسمه‌های او نوشتند: «کلمب نماد نسل‌کشی بود.»

ادوارد کالستون

ادوارد کالستون متولد ۲ نوامبر ۱۶۳۶ یک تاجر برده اهل انگلستان و همچنین عضو پارلمان این کشور بود که به قول خودش کارهای خیرخواهانه‌ای نیز در کشور خود انجام می‌داد. او از مدارس، گرم‌خانه‌ها، بیمارستان‌ها و کلیساها در شهرهای بریستول و لندن حمایت می‌کرد. نام وی در چندین خیابان و مدرسه مانده است. او در مجموع ۸۴ هزار مرد، زن و کودک را از آفریقا آورد و به‌عنوان برده فروخت که حین جابه‌جایی ۱۹ هزار نفرشان مردند. در قرن هفدهم میلادی برده‌فروش بود و مجسمه‌اش در بریستول، سال‌ها تماشاکر مردم شهر بود. چرا باید مجسمه یک تاجر برده در یک شهر نصب شود؟ گویا ادوارد کالستون بخشی از درآمدش را که حاصل تجارت برده بود، صرف آبادانی شهر بریستول کرده و از این بابت اعتبار و احترامی برای خودش کسب کرده بود. حالا در جریان اعتراضات اخیر علیه نژادپرستی، مردم معترض بی‌طاقت شده و چندی پیش مجسمه را از روی سکوپی که نصب شده بود، پایین کشیدند و به رودخانه انداختند.

رابرت میلیگان

رابرت میلیگان و خانواده‌اش مالکان مزارع شکر در جامائیکا بودند و او همچنین یک تاجر برده بود که به هنگام مرگ در سال ۱۸۰۹، دو مزرعه در جامائیکا و بیش از ۵۰۰ برده داشت. این مجسمه در خارج از موزه داک‌لندز لندن تعبیه شده بود. موزه داک‌لندز لندن و همچنین شورای منطقه تاور هملتس شهر لندن در بیانیه‌ای اعلام کرد که «بناها و دیگر اماکن و سایت‌های تاریخی را نیز بررسی خواهد کرد.» در بیانیه این موزه همچنین آمده است: «این مجسمه برای مدت طولانی در بیرون این موزه به نمایش درآمده بود.»

جیمز ماریون سیمز

جیمز ماریون سیمز، پزشکی آمریکایی است که در آفریقا فعالیت می‌کرد. در دهه ۱۸۴۰، از او به عنوان بنیانگذار علوم زنان یاد می‌شود او آزمایش‌هایی در زمینه جراحی روی زنان برده آفریقایی، بدون بیهوشی انجام داد. این زن‌ها اغلب به‌خاطر عفونت‌هایی که بعد از این آزمایش‌ها مبتلا می‌شدند، فوت می‌کردند. وی برای آزمودن نظریه‌اش درباره علت‌های تشنج آرواره در نوزادان، آزمایش‌هایی انجام داد که در آنها سوزن‌های کفایشی را در اطراف استخوان‌های جمجمه زنان برده حرکت می‌داد.

جورج واشنگتن

جورج واشنگتن متولد ۲۲ فوریه ۱۷۳۲ ژنرال ارتش، سیاستمدار بلند پایه، از رهبران انقلاب آمریکا و نخستین رئیس‌جمهور آمریکا بود. این سمت را از سال ۱۷۸۹ تا سال ۱۷۹۷ در دست داشت. او از مهم‌ترین چهره‌های تاریخ آمریکا است. نقش او به‌خصوص در کسب استقلال برای مستعمرات آمریکایی و سپس متحد کردن آنها زیر پرچم حکومت فدرال ایالات متحده قابل توجه است. اما نکته قابل توجه اینجاست مردمی که به وقایع اخیر اعتراض کردند، مجسمه جورج واشنگتن را که در نزدیکی کاخ سفید قرار داشته، به پایین کشیدند؛ دلیل‌شان هم همراه با استدلالی از زندگی او بود بنیانگذار این کشور، ۳۱۷ برده سیاه‌پوست داشت!

لئوپولد دوم

لئوپولد دوم متولد ۹ آوریل ۱۸۳۵ پادشاه بلژیک بود. اما برای اینکه بدانید چرا معترضان به نژادپرستی به مجسمه او حمله کردند باید گفت کنگو از سال ۱۸۸۵ رسماً به‌عنوان مستعمر لئوپولد دوم، پادشاه وقت بلژیک درآمد و این پادشاه بلژیکی در طول مدت حکومت شخصی بر دولت آزاد کنگو، موجب قتل عام و مرگ بیش از ۱۰ میلیون نفر از مردمان بومی شد. جنبش‌های اعتراضی علیه نژادپرستی به بلژیک هم رسیده و مردم این کشور روی مجسمه لئوپولد دوم رنگ پاشیدند. البته آنها مجسمه را سرنگون نکرده‌اند اما خواستار جابه‌جایی سریع‌تر این مجسمه شدند که بالاخره مسئولان شهر مجبور شدند مجسمه او را بردارند.

سیسیل رودرز

سیسیل رودرز بازرگان و سیاستمدار انگلیسی در جنوب آفریقا بود که یکی از مشهورترین حامیان سیاست‌های استعمارگرانه انگلیس به‌شمار می‌رفت. سیسیل رودرز در سال ۱۸۵۳ در هرترفوردشر انگلستان متولد شد. او پنجمین فرزند خانواده بود. به علت بیماری آسم او، خانواده‌اش او را به آفریقا فرستاد چرا که عقیده داشتند، هوای گرم آنجا به بهبود او کمک خواهد کرد. او مؤسس شرکت الماس دبیرز است که امروزه بیش از ۴۰ درصد از سهم بازار الماس جهان را به‌خود اختصاص داده است. او همچنین به‌عنوان مؤسس کشور رودزیای شناخته می‌شود که بعدها به دو کشور رودزیای شمالی و جنوبی تقسیم شد و امروزه آنها را با نام‌های زیمبابوه و زامبیا می‌شناسیم.

چارلز لین فنلاندی

در ایالت آلاباما بیشتر سیاه‌پوست هستند و مجسمه چارلز لین فنلاندی در پایگاه دریایی این شهر واقع است. چارلز لین با توجه به سابقه نظامی‌ای که داشته، به کمک کسانی رفته است که برده‌داری می‌کردند و همین مساله باعث شد تا بعد از شروع اعتراضات مجسمه او به سرعت در محل زندگی‌اش پایین کشیده شود.

ژنرال جی. ای. بی

جیمز ایول براون «جی» استوارت، ملقب به جی. ای. بی استوارت که از افسران ارتش ایالات متحده و از فرماندهان جنوبی ارتش کنگفراسیون آمریکا یا ایالات مؤتلفه آمریکا بود. لقب «جی» را یکی از دوستانش در ابتدای نام خانوادگی وی قرار داد. استوارت یک فرمانده سواره‌نظام ارتش کنگفراسیون جنوب بود که به دلیل توانایی‌ها و نبوغ نظامی‌اش به یکی از فرماندهان الهام بخش جنوب تبدیل شد. مهارت‌های پشتیبانی با کمک سواره‌نظام در یورش‌ها و عملیات آفندی به‌شمار می‌رفت. وی یکی از مورد اعتمادترین افسران زیر دست ژنرال رابرت ای لی بوده به طوری که از وی به‌عنوان چشم‌ها و گوش‌های ژنرال لی یاد می‌کردند. خانواده او برده‌دار بودند و برای همین در روزهای اعتراض به نژادپرستی، او و مجسمه‌اش هم از این اتفاق در امان نبودند.